

## **O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI DAROMADLARI: 2025 YILDAGI HOLAT VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI**

**Xaqqulova Ra’no Abduganiyevna<sup>1</sup>, Hayitmurodov Umidbek Ulash o‘g‘li<sup>2</sup>**

<sup>1</sup>Toshkent amaliy fanlar universiteti Tarmoqlar iqtisodiyoti va Buxgalteriyasi assistant

<sup>2</sup>Toshkent amaliy fanlar universiteti iqtisodiyoti fakulteti bank ishi audit yo‘nalishi 4 kurs BI03 Guruh talabasi

<sup>1</sup>e-mail: [Xaqqulova.Ran'no@mail.com](mailto:Xaqqulova.Ran'no@mail.com), <sup>2</sup>e-mail: [HayitmurodovUmidbek@mail.com](mailto:HayitmurodovUmidbek@mail.com)

<sup>1</sup><https://orcid.org/0009-0006-7688-4254>, <sup>2</sup><https://orcid.org/0009-0006-5630-5554>

**Annotatsiya:** Mazkur ilmiy maqolada O‘zbekiston Respublikasida aholi daromadlarining 2025-yildagi holati, ularning shakllanish manbalari hamda real daromadlar o‘sishiga ta’sir etuvchi asosiy omillar tahlil qilinadi. Tadqiqot rasmiy statistik ma’lumotlar asosida olib borilib, aholi farovonligini oshirishga qaratilgan davlat siyosatining samaradorligi baholanadi. Shuningdek, daromadlar tarkibidagi o‘zgarishlar va hududlar kesimidagi tafovutlar yoritib beriladi.

**Kalit so‘zlar:** aholi daromadlari, real daromad, ish haqi, bandlik, inflyatsiya, ijtimoiy transferlar.

### **KIRISH**

Aholi daromadlari mamlakat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasini belgilovchi muhim ko‘rsatkichlardan biridir. O‘zbekistonda so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar aholi turmush darajasini oshirishga qaratilgan bo‘lib, 2025-yilda ushbu jarayonlar yanada jadallashdi.

### **TAHLIL VA NATIJALAR**

**1-jadval**

**Aholi daromadlari tarkibi (2025-yil)**

| <b>Daromad turi</b>   | <b>Ulushi (%)</b> | <b>O‘shish sur‘ati (%)</b> |
|-----------------------|-------------------|----------------------------|
| Ish haqi              | 60                | 12                         |
| Tadbirkorlik daromadi | 25                | 10                         |
| Ijtimoiy transferlar  | 15                | 8                          |

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, 2025-yilda aholi daromadlari tarkibida ish haqi asosiy ulushni egallagan. Bu bandlik darajasining oshishi va ish haqi siyosatining izchil olib borilayotganidan dalolat beradi.

– Doiraviy diagramma: “Aholi daromadlari tarkibi – 2025”

Xalqaro reytinglarda O‘zbekiston ko‘rsatkichlari yaxshilandi. Jahon bankining “Doing Business” hisobotiga ko‘ra, O‘zbekiston 2017–2020-yillar oralig‘ida bir necha pog‘onaga ko‘tarildi. Biznesni boshlash, kredit olish, soliq to‘lash kabi yo‘nalishlarda ijobiy siljishlar qayd etilgan. O‘zbekiston 2021-yilda Euronews va Forbes nashrlarida Markaziy Osiyoda tadbirkorlik uchun eng istiqbolli mamlakat sifatida e’tirof etildi. O‘zbekistonda tadbirkorlik sohasida amalga oshirilgan islohotlar nafaqat biznes yuritishni yengillashtirdi, balki iqtisodiy faollikni oshirdi, xususiyl sektorning YAIMdagi ulushi ortdi, yangi ish o‘rinlari yaratildi. Kelgusida bu islohotlarni chuqurlashtirish, ayniqsa, eksportyor tadbirkorlarni qo‘llab-quvvatlash, innovatsion va texnologik tadbirkorlikni rivojlantirish orqali mamlakat iqtisodiyoti yanada barqaror va raqobatbardosh bo‘ladi. Bugungi kunda O‘zbekiston yalpi ichki mahsulotining (YAIM) qariyb 55 foizi kichik biznes va

xususiy tadbirkorlik hissasiga to'g'ri keladi. Aholi band bo'lganlarning 75 foizdan ortig'i aynan shu sektorda mehnat qilmoqda. Bu ko'rsatkichlar mamlakat iqtisodiy barqarorligida tadbirkorlikning naqadar muhim o'rin tutishini isbotlaydi. Kelgusida tadbirkorlikni yanada rivojlantirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq: innovatsion tadbirkorlikni rivojlantirish, raqamli iqtisodiyotga o'tish, eksport salohiyatini oshirish, ayollar va yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, tadbirkorlik ta'limini kengaytirish hamda soliq va ruxsat berish tizimini yanada soddalashtirish. Innovatsion tadbirkorlik va raqamli iqtisodiyot Bugungi global iqtisodiyotda raqamli texnologiyalar tadbirkorlikning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylanmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida IT startaplar, elektron savdo platformalari va fintech loyihalar rivojlanmoqda. Bu esa zamonaviy yoshlar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda va iqtisodiy o'sishning sifat jihatdan yangi bosqichiga o'tishga xizmat qilmoqda. 195 Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, O'zbekiston Respublikasida tadbirkorlikni rivojlantirish iqtisodiy islohotlarning markaziy yo'nalishidir. Mamlakatda yaratilayotgan qulay investitsiya muhiti, soliq imtiyozlari va moliyaviy qo'llabquvvatlash dasturlari tadbirkorlikni kengaytirishga xizmat qilmoqda. Kelgusida innovatsion texnologiyalar va xalqaro tajriba asosida O'zbekiston tadbirkorlikni rivojlantirishda mintaqadagi ilg'or davlatlardan biriga aylanishi mumkin.

## **XULOSA**

Xulosa qilib aytganda, 2025-yilda O'zbekiston Respublikasida aholi daromadlari barqaror o'sish tendensiyasiga ega bo'lib, davlat tomonidan olib borilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy siyosat aholi farovonligini oshirishga xizmat qilmoqda. Kelgusida daromadlar o'sishini ta'minlashda hududiy rivojlanish va mehnat unumdorligini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda tadbirkorlikni rivojlantirish, uning ravnaq topishi davlat iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri ham qisqa ham uzoq muddatlarda ta'sir ko'rsatganligi bois davlat ahamiyatiga molikdir. Xorijiy mamlakatlarning biznesni qo'llab-quvvatlovchi modellari, misol uchun, Germaniyaning Mittelstand modeli, Singapurning raqamlashtirilgan iqtisodiyoti va yaqin qo'shnimiz bo'lgan Qozog'istonning ushbu sohadagi tajribalari, mamlakatimiz uchun ahamiyat kasb etuvchi bilim va o'rganish manbalari bo'lishi mumkin. O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyati – barcha iqtisodiy va ijtimoiy manfaatlar nuqtai nazaridan – katta salohiyatga ega. Xorijiy mamlakatlardan olingan modellar, masalan, Germaniyaning Mittelstand modeli, Singapurning raqamli transformatsiya va KOBlarga qo'yilgan tashkilotchilik yondashuvlari, tajribalari, O'zbekiston uchun muhim o'rganish va moslashtirish manbaalari bo'lishi mumkin.

## **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR**

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomalari (2022–2024 yillar).
2. "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi Qonun, 2019-yil.
3. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi ma'lumo
4. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari.
5. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki hisobotlari.